

UCHWAŁA NR 212.XXXII.2021
RADY GMINY STARCZA

z dnia 17 grudnia 2021 r.

**w sprawie zatwierdzenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r., poz. 1372 z późn. zm.) oraz art. 1 ust. 1 i 2, art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021r., poz. 1119), art. 10 ust. 1, 2, 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r., poz. 2050)

**Rada Gminy Starcza
uchwala, co następuje:**

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Starcza.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 roku.

Przewodnicząca Rady Gminy

mgr Ewa Jędrzejewska

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr 212.XXXII.2021

Rady Gminy Starcza

z dnia 17 grudnia 2021 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok.

Rozdział 1. Postanowienia ogólne

Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok, zwany dalej programem, stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych i uwzględnia zadania wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a także ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Realizacja zadań zawartych w Programie będzie przebiegać w sposób dostosowany do lokalnych potrzeb i możliwości prowadzenia określonych zadań poprzez wykorzystanie posiadanych zasobów instytucjonalnych i osobowych. Niniejszy program w sposób całościowy skupia się na problemach w obszarze uzależnień od napojów alkoholowych i środków psychoaktywnych. Program został dostosowany do specyfiki problemów występujących na terenie gminy Starcza i uwzględnia lokalne możliwości jego realizacji.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zwany dalej *Programem* – określa sposoby realizacji zadań własnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii na terenie gminy Starcza na 2022 rok.

Na realizację zadań określonych w Programie przeznaczona jest kwota 69.150,00 zł. Kwota może ulec zmianie w zależności od faktycznej ilości środków finansowych pozyskanych w 2022 r. z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Rozdział 2. Cele strategiczne programu

Celem Głównym programu jest wychowanie w trzeźwości i przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz jego skutkom, a także przeciwdziałanie narkomanii na terenie Gminy Starcza.

Cele szczegółowe to:

- 1) zapobieganie pojawianiu się i rozprzestrzenianiu problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i środków psychoaktywnych oraz podejmowaniu zachowań ryzykownych, szczególnie przez dzieci i młodzież,
- 2) zmniejszanie i eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i narkotyków,
- 3) wspieranie rozwoju programów i działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży.
- 4) wspieranie działań zmierzających do utrzymania abstynencji oraz związanych z reintegracją społeczną osób uzależnionych poprzez:
 - a) wspieranie i dostarczanie pozytywnych wzorców spędzania wolnego czasu,
 - b) udzielanie pomocy i wsparcia osobom uzależnionym oraz ich rodzinom.
- 5) wzmacnianie kompetencji zawodowych realizatorów gminnego programu,
- 6) wspieranie i udzielanie pomocy instytucjom i organizacjom prowadzącym działalność profilaktyczną ,
- 7) Program uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Rozdział 3. Diagnoza stanu problemów alkoholowych

Gmina Starcza znajduje się w północnej części województwa śląskiego w powiecie częstochowskim. Obejmuje swym zasięgiem 5 sołectw i liczy 2842 mieszkańców (wg. stanu na dzień 31.10.2021r.). Ogólna powierzchnia gminy wynosi 20,1 km².

W gminie znajduje się 1 szkoła podstawowa, 1 przedszkole gminne oraz 1 placówka wsparcia dziennego.

Ustalona dla terenu gminy Starcza maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wynosi:

1. do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo przeznaczonych do spożycia:
 - a) poza miejscem sprzedaży – 20,
 - b) w miejscu sprzedaży – 6;
2. powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia:
 - a) poza miejscem sprzedaży – 20,

- b) w miejscu sprzedaży – 6;
3. powyżej 18% zawartości alkoholu przeznaczonych do spożycia:

- a) poza miejscem sprzedaży – 20,
- b) w miejscu sprzedaży – 6.

Obecnie na terenie gminy funkcjonuje 5 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, gdzie prowadzona jest sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Na terenie gminy obowiązuje zakaz nocnej sprzedaży napojów alkoholowych między godz. 22:00 a 6:00.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starczy w 2021 roku rozpatrzyła 5 wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego. Osoby te i ich rodziny są pod nadzorem Komisji.

We wrześniu 2021 roku przeprowadzona została wśród uczniów, rodziców i nauczycieli diagnoza czynników ryzyka oraz czynników chroniących. Wykazała ona między innymi, że 97,7 % uczniów zaprzecza, że w szkole zdarzają się przypadki spożywania alkoholu. Także 97,3 % ankietowanych rodziców stwierdziło, iż dziecko nie informowało o przypadkach spożywania alkoholu na terenie szkoły.

Rozdział 4.

Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej

Rozwiązywanie problemów uzależnień wymaga współdziałania z instytucjami oświaty, policji, pomocy społecznej, służby zdrowia, wymiaru sprawiedliwości i innymi jednostkami administracji publicznej.

Na terenie gminy działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która rozpatruje wnioski o zastosowanie leczenia odwykowego, współpracuje z placówkami lecznictwa odwykowego oraz placówkami terapeutycznymi. GKRPA opiniuje wnioski o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.

Działa Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i członków ich rodzin, w którym udzielane są porady i informacje o możliwościach podejmowania profesjonalnej terapii i leczenia osób uzależnionych od alkoholu, udzielane jest wsparcie i niezbędne informacje związane z uzależnieniem od alkoholu i narkotyków członkom rodzin osób uzależnionych. Działalność punktu w roku 2021 z uwagi na pandemię ograniczona została do teleporad.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ściśle współpracuje z Zespołem Interdyscyplinarnym w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Dobrze układa się współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie udzielania pomocy dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji spowodowanej nadużywaniem alkoholu przez członków rodzin oraz szkołą w zakresie prowadzenia programów profilaktyki szkolnej. W 2021 roku w Szkole Podstawowej w Starczy im. Józefa Lompy realizowany był program wychowawczo-profilaktyczny adresowany do uczniów.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy finansowej na zaspokojenie najpilniejszych potrzeb życiowych, organizuje dożywianie dzieci w szkole. Inną formą pomocy świadczoną przez Ośrodek rodzinie mającej trudności w wypełnianiu swoich zadań jest udzielanie poradnictwa rodzinnego, terapii rodzinnej i pracy socjalnej.

Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży realizowane jest głównie poprzez wdrażanie różnych programów socjoterapeutycznych, profilaktycznych, zajęć dodatkowych w Gminnej Placówce Wsparcia Dziennego w Starczy. W roku 2020 realizowane było zadanie „Czas wolny inaczej XI” w ramach konkursu „Wspieranie lokalnych systemów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym w Województwie Śląskim w 2021r.”

Szczegółowe zadania w zakresie realizacji profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii stanowi Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok – zadania do realizacji.

Rozdział 5. Zadania i sposób ich realizacji

Zadania realizowane w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu:

- 1) wspieranie działalności punktu konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin, w tym:
 - a) dofinansowanie działalności i zajęć terapeutycznych oraz programów pomocy psychologicznej,
 - b) dofinansowanie działań profilaktycznych i edukacyjno-informacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- 2) wspieranie placówek specjalizujących się w terapii uzależnień od alkoholu,

3) podejmowanie przez GKRPA czynności związanych z przyjmowaniem i realizacją wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego względem osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu:

- a) przeprowadzenie rozmów zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych,
- b) motywowanie osób nadużywających alkohol do podjęcia leczenia i przyjmowanie wniosków dotyczących kierowania osób uzależnionych na leczenie odwykowe,
- c) kompleksowe opracowywanie dokumentacji wymaganej przy kierowaniu wniosków do Sądu Rejonowego w Częstochowie (przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, zlecenie wykonania opinii przez biegłych),

4) finansowanie udziału członków GKRPA w szkoleniach i kursach profesjonalizujących funkcjonowanie Komisji,

5) organizowanie spotkań członków GKRPA z przedstawicielami instytucji zajmujących się problematyką terapii i rehabilitacji alkoholowej oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w celu pełniejszego przepływu informacji i usprawnienia współpracy.

2. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

1) wspieranie realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych, w tym m.in.:

- a) dożywanie dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach o tematyce profilaktycznej,
- b) organizacja czasu wolnego (zajęcia sportowe, imprezy kulturalno-sportowe, wycieczki),

2) dofinansowanie programów z zakresu przeciwdziałania patologiom społecznym, realizowanych przez organizacje pozarządowe i inne podmioty,

3) wspieranie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego koordynującego działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

4) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie:

- a) współpraca GKRPA z Policją, Sądem Rodzinnym, kuratorami, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz placówkami służby zdrowia w zakresie diagnozowania i prowadzenia pomocy rodzinom w ramach procedury „Niebieska Karta”,
- b) realizacja i dofinansowanie programów profilaktycznych i zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć poprzez muzykę, sztukę, itp., a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

1) promowanie wśród dzieci i młodzieży aktywnych form spędzania czasu wolnego poprzez realizację projektów i programów profilaktycznych, w tym programów realizowanych w Gminnej Placówce Wsparcia Dziennego, tj. realizacja przyjętego programu placówki i pokrycie kosztów jej utrzymania:

- wynagrodzenia osobowego pracowników,
- wydatków osobowych niezaliczonych do wynagrodzeń,
- dodatkowego wynagrodzenia rocznego,
- składek na ubezpieczenia społeczne,
- składek na Fundusz Pracy,
- wynagrodzenia bezosobowego,
- zakup materiałów i wyposażenia,
- zakup środków żywności,
- zakup energii,
- zakup usług pozostałych,
- opłaty z tytułu usług telekomunikacyjnych,
- odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

2) organizacja wypoczynku wakacyjnego i podczas ferii dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym ze środowisk zagrożonych i dysfunkcyjnych, połączonego z programem profilaktycznym,

3) współpraca GKRPA ze szkołą oraz GOPS, kuratorami sądowymi i Policją w celu rozpoznawania potrzeb w zakresie działań profilaktycznych w szkołach i środowiskach,

4) wspieranie edukacji publicznej przez:

- a) dofinansowanie publikacji prasowych na temat zagrożeń wynikających z uzależnień, informacji o działaniach podejmowanych w gminie w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i przemocy domowej,

b) przekazywanie szkole, organizacjom pozarządowym, parafii, zakładowi ochrony zdrowia i jednostkom pomocy społecznej informacji dotyczących oferty pomocy w zakresie problematyki uzależnień,

c) zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień,

d) szkolenie dla sprzedawców w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,

5) podejmowanie inicjatyw na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń oraz osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

1) dofinansowanie badań, sondaży i programów z zakresu spraw społecznych, tworzenie diagnoz i ekspertyz, uwzględniających zachowania ryzykowne wśród dzieci i młodzieży,

2) przeprowadzenie w szkole ankiety związanej z używaniem środków psychoaktywnych oraz zagrożeniami związanymi z innymi uzależnieniami i przemocą wśród młodzieży szkolnej,

3) wspieranie programów z zakresu przeciwdziałania patologiom społecznym, realizowanych przez organizacje pozarządowe i inne podmioty oraz Gminną Placówkę Wsparcia Dziennego,

4) finansowanie działalności organizacji pozarządowych i innych podmiotów, których cele statutowe przewidują podejmowanie działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i innym uzależnieniom, przemocy w rodzinie oraz pomocy osobom i rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym.

5. Podejmowanie interwencji w związku z reklamą i promocją alkoholu oraz sprzedażą alkoholu nieletnim:

1) wizytacje i kontrole w punktach sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zapisów zawartych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

2) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przestrzegania zasad i warunków korzystania z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zadania realizowane w ramach przeciwdziałania narkomanii

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

1) Udzielanie pomocy osobom uzależnionym oraz zagrożonym uzależnieniem od narkotyków.

2) Prowadzenie działań motywujących do podjęcia leczenia odwykowego.

3) Doposażenie w nowości wydawnicze i materiały edukacyjne (poradniki, broszury, ulotki, plakaty, czasopisma).

4) Podejmowanie działań na rzecz zwiększenia dostępności do informacji o miejscach, programach i metodach leczenia uzależnień.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychologicznej i prawnej.

1) Organizowanie i prowadzenie stałego systemu informacji na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z zażywaniem narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym.

2) Kontynuowanie współpracy z Komendą Policji w prowadzeniu działań sprzyjających ograniczeniu zagrożeń patologii rodziny i eliminowaniu niekorzystnych czynników wpływających na obniżenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców.

3) Organizowanie w szkole dla młodzieży programu profilaktyki uzależnień, stanowiącego przekaz informacji o procesie uzależnienia się oraz konsekwencjach używania narkotyków i innych środków psychoaktywnych.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1) Dofinansowywanie profesjonalnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców na terenie szkoły.

2) Współpraca ze szkołą w zakresie organizacji konkursów o tematyce profilaktycznej – zakup nagród, materiałów do konkursu. Prezentowanie spektakli teatralnych, będących uzupełnieniem zajęć profilaktycznych oraz stwarzanie możliwości uczestnictwa dzieci i młodzieży w imprezach kulturalnych i sportowych.

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

1) Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz osobami fizycznymi w zakresie zapobiegania narkomanii.

2) Monitorowanie i uaktualnianie danych na temat instytucji, placówek oraz osób prowadzących działania profilaktyczne i lecznicze.

3) Współpraca z Policją w celu prowadzenia wspólnych działań.

5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

1) Udzielanie pomocy wynikającej z ustawy o pomocy społecznej.

Rozdział 6.

Zapewnienie realizacji zadań zawartych w Programie

1) Wspieranie rozwoju instytucjonalnego podmiotów realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i przemocy, w tym m.in.:

a) zakupy wyposażenia (doposażenia), w tym środków trwałych związanych z obsługą GKRPA,

b) zakupy materiałów i artykułów związanych z obsługą GKRPA.

2) Działalność GKRPA związana ze zlecaniem biegłym wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu dla potrzeb Komisji i Sądu.

3) Jednostką realizującą Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Starcza jest Urząd Gminy w Starczy.

Rozdział 7.

Adresaci działań programu

Program jest głównie adresowany do:

1) dzieci, młodzieży oraz ich rodziców,

2) osób pracujących z dziećmi i młodzieżą,

3) pracowników organizacji pozarządowych,

4) pracowników lokalnych instytucji działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy,

5) osób uzależnionych i ich rodzin,

6) okazjonalnych nabywców alkoholu i narkotyków,

7) osób doświadczających przemocy domowej i sprawców tej przemocy,

8) pozostałej społeczności.

Rozdział 8.

Zasady wynagradzania członków komisji

Ustala się następujące zasady finansowania pracy członków GKRPA - dieta za prace i udział w posiedzeniu Komisji wynosi 80,00 zł.

Realizacja *Programu* podlegać będzie stałemu monitorowaniu i ewaluacji. Celem monitoringu będzie ustalenie czy zaplanowane działania *Programu* zostały zrealizowane zgodnie z założeniami. Monitoring obejmować będzie następujące elementy:

- 1) czas realizacji zaplanowanych działań oraz ich zakres,
- 2) wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań,
- 3) źródła pochodzenia środków finansowych,
- 4) stan realizacji poszczególnych zadań ujętych w *Programie*.

Monitoring przebiegu realizacji *Programu* będzie odbywał się na podstawie sprawozdań przekazywanych przez jego realizatorów.

Realizacja *Programu* uzależniona będzie również od ograniczeń spowodowanych przebiegiem pandemii COVID-19.